

Lannoitevalmisteiden valvonnan raportti vuodelta 2009

Dnro 7307/0411/2010

Eviran raportti
Hyväksymispäivä 1.4.2010

Maatalouskemian yksikkö

Hyväksyjä Marmo Sinikka

Esittelijä Vuorinen Arja

Lisätietoja Vuorinen Arja

Sisällysluettelo

1	VALVONNAN SUUNNITELMALLISUUS JA SEN TOTEUTUMINEN	4
2	TOIMIJOIDEN LAINKUULIAISUUS JA TUOTTEIDEN SÄÄNNÖSTENMUKAISUUS.....	6
2.1	Todettujen säännöstenvastaisuuksien yleisyys ja tyyppi	6
2.2	Todettujen säännöstenvastaisuuksien analyysi	8
2.2.1	Todettujen säännöstenvastaisuuksien esiintyminen	8
2.2.2	Todetuista säännöstenvastaisuuksista seuraavien riskien luonne	9
2.2.3	Todettujen säännöstenvastaisuuksien perimmäiset syyt	9
3	AUDITOINNIT JA MUU SAATU PALAUTE	9
4	TOIMET TEHOKKUUDEN VARMISTAMISEKSI	10
4.1	Toimet toimijoiden lainkuuliaisuuden varmistamiseksi	10
4.2	Toimet virallisen valvonnan tehokkaan toiminnan varmistamiseksi	10
5	ARVIO YLEISESTÄ ONNISTUMISESTA	10

1 VALVONNAN SUUNNITELMALLISUUS JA SEN TOTEUTUMINEN

Lannoitevalmistevalvonta on vuonna 2009 toteutettu valvontasuunnitelman Dnro 3868/0410/2009 mukaisesti. Valvontasuunnitelmassa on esitetty tarkastustavoitteet tuotevalvonnan ja laitostarkastusten osalta sekä esitetty valvontakohtaisten riskinarvioinnin perusteet. Lisäksi on erikseen sovittu sektorikohtaiset tavoitesuunnitelmat TE-keskuskohtaisesti sekä laadittu tuotevalvonnan ja toimijoiden valvonnan tarkastussuunnitelmat Eviran omien sekä sen valtuuttamien tarkastajien tavoitteista.

1.1 Tuotevalvonta

Tuotevalvonta on kohdistettu tulostavoitteiden mukaisesti riskinarvioinnin perusteella erityisesti ongelmallisiin osa-alueisiin, kuten lannoitevalmisteiden ja sellaisina käytettävien sivutuotteiden haitta-ainevalvontaan (mm. taudinaiheuttajat ja haitalliset metallit). Lisäksi tarkastustavoitteisiin on sisällytetty tietyin tiheyksin tehtävät maahantuonnin tarkastukset, valmistuksen valvonta sekä markkinoille saatettujen tuotteiden valvonta.

Tuotevalvonnan tavoitteet ja toteuma vuodelta 2009 sekä toteumat vuosilta 2006-2008 ovat taulukossa 1. Tuotevalvonta on toteutunut lähes suunnitelman mukaisesti, toteuma oli kokonaistavoitteesta 90 %. TE-keskusten tekemän tuotevalvonnan toteuma oli 87 %.

Taulukko 1. Tuotevalvonnan määrällinen toteuma sekä toteuma prosentteina tavoitteista v. 2009 sekä määrätoteumat vuosilta 2006-2008.

Tarkastustyyppi näytteenotolla	Toteuma 2009 kpl	Toteuma 2009 %	Toteuma 2008 kpl	Toteuma 2007 kpl	Toteutuma 2006 kpl
Markkinavalvonta	117	98	118	152	197
Sisämarkkina- kaupan valvonta			6	10	10
Tuonnin valvonta	45 ¹⁾	75 ¹⁾	33	39	21
Valmistuksen valvon- ta	133	83	140	102	87
Yhteensä näytteitä otettu ko. vuonna	295	87	297	303	315
Tehtyjen analyysien kokonaismäärä	1887		2012	2 466	1 740

¹⁾ sisältää myös sisämarkkinakaupan

Analyyysi tässä kohdassa esitetyistä tuloksista tehdään kohdassa 2.2.

1.2. Hyväksyntää vaativien laitosten ja muiden toimijoiden valvonta

Lannoitevalmistelain mukaisesti Evira hyväksyy orgaanisia lannoitevalmisteita valmistavat laitokset. Eläinperäisiä sivutuotteita käsittelevien laitosten hyväksynnästä säädetään sivutuoteasetuksessa (EY N:o 1774/2002) ja muiden laitosten hyväksynnän vaatimuksista lannoitevalmistelaisissa (LL 539/2006). Taulukkoon 2 on koottu laitoshyväksynnän tilanne vuoden 2009 lopussa sekä vastaava tilanne vuosilta 2008-2006.

Yhteensä 23 laitosta hyväksyttiin vuonna 2009. Neljän hakemuksen osalta tehtiin päätös käsittelyn keskeyttämisestä. Vireillä hyväksyntähakemuksia oli vuoden 2009 lopussa 65, joista 25 oli uusia vuonna 2009 jätettyjä hakemuksia.

Sivutuoteasetuksen artiklan 15 mukaisesti hyväksytyjä lannoitevalmisteita valmistavia laitoksia oli vuoden 2009 lopussa 9. Ruokajätteen ja/tai lannan käsittelyyn liitteen VI II luvun 14 kohdan mukaisesti kansallisin kriteerein hyväksytyjä laitoksia oli 42. Yhtään asetuksen liitteen VI luvun II osion C kohdan 13 a mukaisesti validoitua laitosta ei ole toistaiseksi hyväksytty. Lannoitevalmistelain mukaisesti hyväksytyjä laitoksia oli vuo-

den 2009 lopussa 27. Hyväksytyjen laitosten kokonaismäärä vuoden 2009 lopussa oli 78. Lisäksi yhden laitoksen toimialaan tehtiin muutos ja yhden laitoksen määräaikainen hyväksyntä päättyi.

Taulukko 2. Laitoshyväksyntätilanne vuoden lopussa (lukumäärä ja muutos verrattuna edelliseen vuoteen).

	2009		2008		2007		2006
	kpl	muutos-%	kpl	muutos-%	kpl	muutos-%	kpl
Uudet hakemukset	27	-57 %	63	142 %	26	37 %	19
Uudet päätökset *)	27	-13 %	31	107 %	15	25 %	12
Hakemukset käsitellyssä	65	2 %	64	83 %	35	30 %	27
Hyväksytyt laitokset yhteensä	78	39 %	56	87 %	30	100 %	15
Hakemukset yhteensä	154	25 %	123	89 %	65	55 %	42

*) sisältää hyväksyntäpäätökset sekä päätökset hakemuskäsittelyn keskeyttämisestä

Lannoitevalmisteiden valmistusta hyväksytyissä laitoksissa tulee valvoa säännöllisesti laitostarkastuksin sekä tarkastamalla laitosten vuosittain toimittamat omavalvontareportit. Arvioitu tarkastustarve ylittää merkittävästi tarkastuksiin käytettävissä olevat Eviran resurssit. Valvontasuunnitelman mukaisesti ainoastaan 30 % arvioidusta tarpeesta asetettiin tulostavoitteeksi vuodelle 2009. Laitostarkastuksista hyväksyntää hakeneiden laitosten tarkastukset priorisoitiin, jotta hyväksyntäruuhkaa saataisiin edelleen purettua. Lannoitevalmistelain mukaan laitokset tulisi hyväksyä neljän kuukauden kuluessa hyväksynnän hakemisesta eli siitä, kun kaikki hyväksyntään tarvittavat dokumentit on Eviraan toimitettu. Tämä tavoite ei ole toteutunut. Keskeisin tavoite oli käsitellä sellaisten laitosten hakemukset, joiden toimintaan laitoshyväksyntäkäsittelyn keskeneräisyys eniten haittasi sekä ennen kaikkea käsitellä kauimmin hyväksyntää odottaneiden hakemukset. Hyväksyntää vaativien laitosten tarkastusten tavoitteeksi asetettiin vuodelle 2009 20 % hyväksytyistä ja 50 % hakeneista laitoksista ja tästä tavoitteesta saavutettiin n. 80 %. Erillisin markkinointikiellon purkupäätöksin (16 päätöstä) varmistettiin käsittelyssä olevien laitosten toimintaedellytykset.

Muiden toimijoiden osalta tarkastustavoitteista toteutui ainoastaan 25 % tavoitteesta. Pääasiallisena syynä tähän oli rehuvalvonnan keväällä 2009 salmonellaeritystilanteen johdosta vaatima henkilöresurssi lannoitevalmistevalvonnasta.

Toimijoiden valvonnan tavoitteet ja toteuma vuodelta 2009 sekä toteumat vuosilta 2007-2008 ovat taulukossa 3.

Taulukko 3. Toimijoiden tarkastusmäärän toteuma määränä sekä prosentteina tavoitteista vuonna 2009 sekä määrälliset toteumat vuosina 2007-2008

Tarkastustyyppi	Toteuma 2009, kpl	Toteuma 2009, %	Toteuma 2008, kpl	Toteuma 2007, kpl
Toiminnan tarkastus	7	14	25	63
Hyväksytyin laitoksen tarkastus EY 1774/2002 ja LL 539/2006	10	83	1	5
Laitoksen tarkastaminen hyväksyntää varten	23 + 2	78	24	17
Seurantatarkastus (uusintatarkastus)	3		4	8
Yhteensä tarkastuksia	45		54	93

Analyysi tässä kohdassa esitetystä tuloksista tehdään kohdassa 5.

1.3. Käytön valvonta

Sivutuoteasetuksen edellyttämää eläinperäisten, luokkaan 2 ja 3 kuuluvien lihaluujauhoa tms. sisältävien orgaanisten lannoitevalmisteiden käytön valvontaa on vuonna 2009 tehnyt TE-keskusten luomuvalvonta yhteensä 219 tilalla.

Lannoitevalmistesäädösten asettamien käytön rajoitteiden valvontaa tehtiin vuonna 2009 Varsinais-Suomen TE-keskuksen alueella, missä kartoitettiin 31 tilalla viljelijöiden tietoisuutta lannoitevalmistesäännösten hehtaarikohtaisista kadmium- ja seleenirajoitteista sekä liukoisen fosforin käyttörajoista.

Molemmat käytönvalvonnot toteutettiin tiloilla jaetuina kyselykaavakkein.

2 TOIMIJOIDEN LAINKUULIAISUUS JA TUOTTEIDEN SÄÄNNÖSTENMUKAISUUS

2.1 Todettujen säännöstenvastaisuuksien yleisyys ja tyyppi

2.1.1 Lannoitevalmisteiden tuotevalvonta

Puutteellisuuksien kuvaamiseen käytetään lannoitevalmisteiden tuotevalvonnassa näytteille valvonnan päätöksessä annettuja tarkastettua erää koskevia ns. valvonnan lauseita. Näitä valvonnan päätöslauseita on vakavuudeltaan kolmenlaisia: 1) huomautuksia, 2) toimintakehotuksia sekä kehotuksia ja käytön rajoituksia 3) kieltoja.

Kieltoja annetaan lannoitevalmistelain 33 §:n mukaisesti näytteelle analyysitulosten tai tuotetietojen perusteella ja ne koskevat markkinoillesaattamista ja käyttöä. Tällaisia kieltoja annettiin vuonna 2009 kaikkiaan 35 tuotteelle. Hävittämis- tai maastavientimääräyksiä ei annettu, eikä uhkasakkoa käytetty tehokeinona vuoden 2009 aikana.

Taulukossa 4 on koottuna vuoden 2009 lannoitevalmisteiden tuotevalvonnassa havaitut säännösten vastaisuudet huomautuksina, kehotuksina ja kieltoina.

Taulukko 4. Lannoitevalmisteiden tuotevalvonnassa havaitut säännöstenvastaisuudet, kehotukset ja kiellot.

Säännösten vastaisuustyyppi	2009 305 valmistunutta näytettä		2008 303 valmistunutta näytettä		2007 340 valmistunutta näytettä	
	kpl	% näytteistä	kpl	% näytteistä	kpl	% näytteistä
Huomautukset						
Puute tuoteselosteessa tai pakkauksessa	80	26	73	24	104	31
Huomautus ilmoitettavalle ominaisuudelle	123	40	98	32	90	26
Kehotukset ja käytön rajoitukset						
Käytön rajoitus vain tuhkan metsäkäyttö sallittu tai EY 181/06 rajoitus puuttuu tuoteselosteesta	18	6	25	8	33	10
Toimintakehotus	45	15	41	14	21	6
Kiellot						
Eräkohtainen kiello	35	11,5	31 ¹⁾	10,3	32	9
erilliset markkinakiellot koskien useampaa	0		3		1	

tuotantoerää tai toiminta-						
----------------------------	--	--	--	--	--	--

¹⁾ joista 6 näytteelle annettu kaksi kieltä

Yleisin eräkohtaisen kiellon syy oli haitallisten metallien sallitun enimmäispitoisuuden ylittyminen. Kaksi erää NPK-lannoitteita kiellettiin liian korkean kadmiumpitoisuuden vuoksi. Vastaavasti kaikkiaan 16 tuukaa kiellettiin vuonna 2009 haitallisten metallien raja-arvon ylittymisen perusteella. Vain kolme kieltopäätöstä tehtiin pelkästään korkean kadmiumpitoisuuden vuoksi. Haitallisten metallien vuoksi rajoitettiin 18 tuukan käyttö metsäkäyttöön.

Toinen yleinen kiellon peruste tuotevalvonnassa oli puutteellinen hygieeninen laatu. Tästä syystä kiellettiin yksi lantaseos sekä kolme kompostimultaerää, joista yhdessä todettiin salmonella. Kahden maanparannuskompostin markkinoille saattaminen kiellettiin puutteellisen kypsyyden vuoksi. Lisäksi kiellettiin viiden tuote-erän markkinointi valmistajalta puuttuvan laitoshyväksynnän vuoksi.

Analyyysi tässä kohdassa esitetyistä tuloksista tehdään kohdassa 2.2.

2.1.2 Hyväksyntää vaativien laitosten ja muiden toimijoiden valvonta

Lannoitevalmistealan toimijoiden toiminnassa todetut puutteellisuudet ja säännösten vastaisuudet on kootusti esitetty taulukossa 5.

Taulukko 5 Lannoitevalmistevalvonnassa havaitut säädöstenvastaisuudet toiminnassa 2007-2009.

Sääntöjen vastaisuus	2009 toimijoita 419		2008 toimijoita 399		2007 toimijoita 363 ¹⁾	
	kpl	% toimijoista	kpl	% toimijoista	kpl	% toimijoista
Ilmoitusvelvollisuus laiminlyöty ²⁾	4	1	15	5	37	
Ilmoitus toiminnasta tekemättä LL 539/06			14	3,5	50	14
Vuosi-ilmoitus toimittamatta	41	10,3 ³⁾	33	8,3	41	11,3
Oma valvontaraportti toimittamatta	49	40,5	tieto puuttuu		tieto puuttuu	
Ei tyyppinimeä ²⁾	1	0,3	2	0,5		
Oma valvontasuunnitelma puuttuu, kehoitus annettu kirjeellä	ei kehoitettu		89	22	160	44
Laitoshyväksyntää ei haettu, kehoitus kirjeellä	5 ²⁾	2	55	33	104	64 ⁴⁾
Oma valvonnan toteuttaminen puutteellista			tieto puuttuu		tieto puuttuu	
Toimijat, joilla on laitostarkastuksessa havaittu merkittäviä puutteita ⁵⁾	7		tieto puuttuu		tieto puuttuu	

¹⁾ MMMa 13/07 voimaan 15.3.2007

²⁾ kehoitus annettu näytteelle; % näytteiden kokonaismäärästä

³⁾ tilanne 30.3.2010

⁴⁾ Hyväksyntävelvollisia 163, osalla siirtymäaika 1.7.2008 saakka

⁵⁾ Puute, joka estää laitoshyväksynnän myöntämisen tai edellyttää seurantatarkastuksen

Hyväksyntää vaativien laitosten tarkastuksilla todetut puutteet ja vaaditut toimenpiteet on kirjattu laitostarkastusmuistioihin. Tarvittaessa myös laitoshyväksyntäpäätöksiin on

kirjattu vaadittuja toimenpiteitä. Yleisimmät puutteet ovat vuonna 2009 edelleen liittyneet omavalvontasuunnitelman sisältöön, omavalvonnan toteutukseen ja toimintatapoihin. Seitsemälle laitokselle on annettu huomautus merkittävästä puutteesta. Yhtä laitosta lukuun ottamatta huomautus on koskenut puuttuvaa omavalvontasuunnitelmaa. Yhtä toimijaa on lisäksi huomautettu kompostin hygieenisen laadun seurannan toteutuksen puuttumisesta ja yhdelle toimijalle on annettu selvitysvaatimus ruokajätteen käsittelystä. Käytännössä jokaisen tarkastuksen yhteydessä on annettu kehoitus omavalvontasuunnitelman päivittämiseksi laitoshyväksyntäpäätöksessä toiminnalle asetettujen vaatimusten mukaiseksi.

Analyysi tässä kohdassa esitetyistä tuloksista tehdään kohdassa 2.2.

2.1.3. Käytön valvonta

Valvonnan yhteydessä ei havaittu puutteita.

2.2 Todettujen säännöstenvastaisuuksien analyysi

2.2.1 Todettujen säännöstenvastaisuuksien esiintyminen

Lannoitevalmisteiden tuotevalvonnassa haitallisten metallien ja eliöiden enimmäispiitoisuuksien ylittyminen on tietyille tuoteryhmille tunnusomainen piirre. Metallipitoisuudet ovat ongelmallisia epäorgaanisissa tuontilannoitteissa ja erilaisissa lannoitteina tai kalkitusaineina sellaisenaan käytettävissä teollisuuden sivutuotteissa, kuten lannoituhkissa ja joissain sivutuotekalkeissa. Hygieniaongelmallisia tuoteryhmiä ovat orgaanisista jätteistä valmistetut tuotteet, kuten maanparannuskompostit ja kompostimullat sekä orgaaniset lannoitteet.

Myös tuoteselosteiden päivittäminen uuden lainsäädännön mukaisiksi on neuvonnasta ja tiedottamisesta huolimatta ollut puutteellista. Siirtymäaika päättyi markkinoilla olevien tuotteiden osalta vuoden 2008 lopussa. Useimmiten tuoteselosteisiin liittyvä säännöstenvastaisuus oli tuoteselosteessa ilmoitettavaksi säädetyn tiedon puuttuminen. Tämä sekä tuoteselosteen puuttuminen on lannoitevalmisteiden irtomyynnissä ja sivutuotteiden luovuttamisessa ollut pitkään ongelma.

Lannoitevalmisteiden valvonnassa todetut säännöstenvastaisuudet eivät vuonna 2009 määrällisesti poikkeaa aiempien vuosien tuloksista. Tuotevalvonnassa havaitut puutteet tuoteselosteissa, laatupoikkeamat ja niiden perusteella annetut huomautukset, toimintakehotukset ja kiellot ovat jopa hieman lisääntyneet. Tuoteselosteiden puutteista kehottamista tehostettiin siirtymäajan päätyttyä.

Haitallisten metallien raja-arvojen ylittymisen vuoksi kiellettyjen tuhkaerien määrä oli vuonna 2009 samaa suuruusluokkaa kuin edellisenä vuonna, mutta kiellettyjen lannoiteerien määrä laski. Kiellettyjä lannoite-eriä esiintyi yhtälailla sisämarkkinakaupassa markkinoille saatetuissa kuin myös maahantuoduissa erissä.

Puutteellisesta hygieniasta johtuvia kieltoja ei vuonna 2009 esiintynyt sisämarkkinakaupassa markkinoille saatetuissa orgaanisissa lannoitteissa, ainoastaan kotimaisissa tuotteissa.

Lainsäädännön uudistuksessa muuttuneisiin ilmoitusvelvollisuuteen ja omavalvonnan järjestämisen vaatimukseen liittyvät puutteet ovat selkeästi vähentyneet uuden lainsäädännön ja sen vaatimusten tultua toimijoille tutuksi. Nämä puutteet eivät ole minkään toimijaryhmän erityisongelma, eivätkä myöskään alueellinen ongelma.

Laitoshyväksyntäkäsittelyn yhteydessä havaitut puutteet liittyvät pääasiassa omavalvontasuunnitelman laatimiseen ja omavalvonnan toteutukseen. Merkittävät omavalvontaan liittyvät puutteet, jotka estävät laitoshyväksynnän myöntämisen, on hakeuskäsittelyn aikana pyritty hoitamaan kuntoon ennen laitokselle tehtävää tarkastuskäyntiä.

2.2.2 Todetuista säännöstenvastaisuuksista seuraavien riskien luonne

Haitallisten metallien raja-arvojen ylittymiset lannoitevalmisteissa, etenkin tuhkissa, joiden hehtaarikohtaiset levitysmäärät ovat kerralla suuria, ovat selkeä riski. Haitalliset metallit voivat kertyä viljeltäviin kasveihin, maaperään tai vesistöön ja sitä kautta joutua ravintoketjuun. Runsas moniarvoisten metallien lisääntyminen maaperässä voi myös vaikuttaa viljelymaan kykyyn pidättää ravinteita.

Hygieniaindikaattoreiden esiintyminen lannoitevalmisteissa on ilmeinen lisäriski lähinnä zoonoottisten taudinaiheuttajien yleistymiseen tiloilla ja kotipuutarhoissa sekä sitä kautta tuotantoketjussa. Puutteellisesti käsiteltyihin elintarviketeollisuudesta peräisin oleviin sivutuotteisiin ja multajakeisiin voi liittyä myös kasvitautiriski. Suurin tällainen riski liittyy peruna- ja juureskuorimotoiminnan sivutuotteisiin.

2.2.3 Todettujen säännöstenvastaisuuksien perimmäiset syyt

Todettuihin säännöstenvastaisuuksiin ei ole yksiselitteistä selitystä. Osa havaitusta puutteista tuotteissa johtuu todennäköisesti toimijoiden tietämättömyydestä säädösten vaatimuksista. Tuotteiden säännöstenvastaisuuteen voi olla syynä myös omavalvonnan toteuttamisen puutteellisuus. Samoin lannoitevalmisteisiin käytettyjen raaka-aineiden sisältämät riskit eivät ole olleet kaikille toimijoille selvillä.

Havaittujen säännöstenvastaisuuksien määrään vaikuttaa tuotevalvonnassa valvonnan kohdentaminen riskiperusteisesti ongelmallisiin tuoteryhmiin ja niissä tiettyihin ominaisuuksiin.

Toimijoilla ei valvonnan havaintojen perusteella ole kaikilta osin ollut riittävää tietoa ja valmiuksia toteuttaa lainsäädännön vaatimuksia mm. omavalvontasuunnitelmien ja omavalvonnan toteutuksen osalta. Asia on otettu valvonnan kehittämiskohteeksi.

3 AUDITOINNIT JA MUU SAATU PALAUTE

Vuoden 2009 aikana auditoitiin neljä lannoitevalmistevalvonnan TE-keskustarkastajaa sekä yksi Eviran tarkastaja auditointisuunnitelman mukaisesti. Yhdessä näytteenoton ja tarkastuksen auditoinnissa havaittiin puutteita henkilökohtaisten suojavälineiden käytössä. Tarkastajalle annettiin ohjeet puutteen korjaamiseksi seuraavaan näytteenottokäyntiin mennessä. Lisäksi kahdessa auditoinnissa havaittiin näytteenottovälineissä puutteita, jotka tullaan korjaamaan ennen vuoden 2010 toiminnan alkamista. Tarkastajilta saatiin kehitysehdotuksia Eviran ja tarkastajien väliseen tiedotukseen sekä käyntikaavakkeeseen liittyen. Nämä ehdotukset on toteutettu. Eviran laatima tiedote tarkastusten perusteista oli vuonna 2009 käytössä.

Tarkastusten yhteydessä toimijoille ei ole jaettu arviointi- tai palautekaavakkeita, joten suoraa asiakaspalautetta tarkastuksista ei ole ollut käytettävissä. Palautejärjestelmää kehitetään.

Eviran päätöksistä on vuonna 2009 tehty Maaseutuelinkeinojen valituslautakuntaan yksi valitus. Valitus koski Eviran päätöstä kuorimotoiminnasta syntyvän perunanso-

lunesteen käsittelyvaatimuksista. Evira on antanut asiasta lausunnon 19.2.2010. Muut ulkoiset palautteet on käsitelty asianmukaisesti ja ryhdytty korjaaviin toimenpiteisiin.

4 TOIMET TEHOKKUUDEN VARMISTAMISEKSI

4.1 Toimet toimijoiden lainkuuliaisuuden varmistamiseksi

Ks. taulukot 4 ja 5.

Vuoden 2009 aikana on tuotevalvonnassa annettujen eräkohtaisten kieltojen takia tehty toimijoiden seurantatarkastuksia. Niissä on tarkastettu, onko kielletyn erän kanssa menetelty sovitusti tai suoritettu muut korjaavat toimenpiteet, tai otettu uusinta näyte ongelman poistamisen varmistamiseksi. Joissakin tapauksissa seuranta on tehty tarkastamalla toimijoiden lähettämät selvitykset havaitun puutteellisuuden korjaamisesta. Osa seurantatarkastuksista on sovittu hoidettavaksi lisäämällä riskiperusteista tarkastustiheyttä.

Toimijoille on huomautettu lannoitevalmistelain edellyttämien velvoitteiden (ilmoitus toiminnan harjoittamisesta, omavalvontasuunnitelma sekä laitoshyväksyntähakemus) toimittamatta jättämisestä. Laitoshyväksyntäkäsittelyn yhteydessä havaituista säännöstenvastaisuuksista ei yleensä ole annettu erillisiä huomautuksia tai kieltoja, vaan havaituista puutteista on annettu suoraa neuvontatyypistä palautetta ja puutteet on pyritty hoitamaan kuntoon ennen laitostarkastuksen tekemistä, joten niistä ei ole merkintää tarkastusmuistioissa.

Tuotevalvonnan kielloista suurin osa koski tuhkia. Tästä syystä päivitettiin tuhkatuimijoille tarkoitettu ohje ”Tuhkan käyttö lannoitevalmisteena”, jossa myös annettiin päivitettyä tietoa vuoden 2009 aikana muuttuneista säädöksistä.

4.2 Toimet virallisen valvonnan tehokkaan toiminnan varmistamiseksi

Vuoden 2009 aikana uusittiin ja yksinkertaistettiin valvonnan tehostamiseksi valvonnan tarkastuslomakkeita, laadittiin lomake tarkastajien auditointiin, tehtiin käytön valvontaa varten toinen lomake sekä laadittiin yksi uusi valvonnan toimintaohje.

Evira panosti valtuutettujen tarkastajien, TE-keskustarkastajien ja omien tarkastajien sa jatkuvaan perehdyttämiseen sekä tarkastusten koordinointiin ja Eviran ja tarkastajien väliseen viestintään. Lisäksi Evira koulutti valtuutettuja ja TE-keskusten tarkastajia näytteenoton käytännön toteuttamisessa, tarkastuksen suorittamisessa ja dokumentoinnissa. Osa tarkastajista osallistui myös Eviran järjestämille biokaasualan koulutuspäiville.

5 ARVIO YLEISESTÄ ONNISTUMISESTA

Lannoitevalmistevalvonnan tavoitteita vuodelle 2009 asetettaessa priorisoitiin ja kohdennettiin resursseja strategisten tavoitteiden saavuttamiseksi. Tavoitteiden toteutumisesta tältä osin valvonnassa myös onnistuttiin. Valvontasuunnitelmassa asetetut valvonnan laadulliset ja määrälliset tavoitteet saavutettiin pääosin vuoden aikana.